

LAINKOHDAT

Valtionsopimus 60/1989 (SopS 59-60/89)

Kidutuksen kielto: Kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastainen yleissopimus 29.9.1989 **(Rikos ihmisyyttä vastaan)**

Roomassa 17.7.1998 tehty kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussääntö, joka on 1.7.2002 tullut voimaan Suomessa **(Rikos ihmisyyttä vastaan):**

Article 7 (1) (e) Crime against humanity of imprisonment or other severe deprivation of physical liberty

7 artiklan 1 kohdan e alakohta: Laiton vankeustuomio tai muu vakava vapauden riisto osana rikokset ihmisyyttä vastaan teon kuvausta

- *The perpetrator imprisoned one or more persons or otherwise severely deprived one or more persons of physical liberty.*
- *The gravity of the conduct was such that it was in violation of fundamental rules of international law.*
- *The perpetrator was aware of the factual circumstances that established the gravity of the conduct.*

Article 7 (1) (f) Crime against humanity of torture

Artikla 7 1 kohdan f alakohta: Kiduttaminen, joko fyysinen tai henkinen, osana rikokset ihmisyyttä vastaan teon kuvausta

- *The perpetrator inflicted severe physical or mental pain or suffering upon one or more persons.*
- *Such person or persons were in the custody or under the control of the perpetrator.*
- *Such pain or suffering did not arise only from, and was not inherent in or incidental to, lawful sanctions*

Article 7 (1) (h) Crime against humanity of persecution

Artikla 7 1 kohdan h alakohta: Henkilön vainoaminen osana rikokset ihmisyyttä vastaan teon kuvausta

- *The perpetrator severely deprived, contrary to international law, one or more persons of fundamental rights.*

- *The perpetrator targeted such person or persons by reason of the identity of a group or collectivity or targeted the group or collectivity as such.*
- *Such targeting was based on political, racial, national, ethnic, cultural, religious, gender as defined in article 7, paragraph 3, of the Statute, or other grounds that are universally recognized as impermissible under international law.*

Article 7 (1) (k) Crime against humanity of other inhumane acts

Artikla 7 1 kohdan k alakohta: Muu epäinhimillinen teko osana rikokset ihmisyyttä vastaan teon kuvausta

- *The perpetrator inflicted great suffering, or serious injury to body or to mental or physical health, by means of an inhumane act.*

25 artikla

Henkilökohtainen rikosoikeudellinen vastuu

1. Tuomioistuimen toimivalta ulottuu luonnollisiin henkilöihin tämän perussäännön mukaisesti.

2. Henkilö, joka tekee tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvan rikoksen, on siitä henkilökohtaisesti vastuussa ja hänelle voidaan määrätä rangaistus tämän perussäännön mukaisesti.

3. Tämän perussäännön mukaisesti henkilö on vastuussa tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvasta rikoksesta ja hänelle voidaan määrätä siitä rangaistus, jos kyseinen henkilö:

a) tekee rikoksen yksin tai yhdessä toisen kanssa tai toisen henkilön välityksellä riippumatta siitä, onko toinen henkilö rikosoikeudellisessa vastuussa;

b) käskee, kehottaa tai suostuttelee tekemään sellaisen rikoksen, ja rikos tosiasiallisesti täytetään tai sitä yritetään;

c) rikoksen täytäntöönpanon helpottamiseksi auttaa tai avustaa sellaisen rikoksen tekemisessä tai rikoksen yrityksessä, mukaan luettuna keinojen tarjoaminen rikoksen tekemiseen;

d) jollakin muulla tavalla myötävaikuttaa sellaisen rikoksen täyttymiseen tai sen yritykseen, sellaisen henkilöryhmän toimesta, joka toimii yhteisen päämäärän hyväksi. Tällaisen myötävaikuttamisen tulee olla tahallista ja:

i) sen tarkoituksena tulee olla joko ryhmän rikollisen toiminnan tai rikollisen päämäärän edistäminen, kun sellaiseen toimintaan tai päämäärään liittyy tuomioistuimen toimivaltaan kuuluva rikos; tai

ii) myötävaikuttajan tulee olla tietoinen ryhmän aikomuksesta tehdä rikos;

f) yrittää tehdä rikoksen ryhtymällä toimenpiteisiin, jotka olennaisella tavalla aloittavat sen täytäntöönpanon, mutta rikos jää täyttymättä henkilön tarkoituksesta riippumattomien olosuhteiden vuoksi. Sellaiselle henkilölle, joka luopuu rikoksen yrityksestä tai muutoin estää rikoksen täyttymisen, ei määrätä rangaistusta rikoksen yrityksestä tämän perussäännön nojalla, jos kyseinen henkilö täysin ja vapaaehtoisesti on luopunut rikollisesta päämäärästä.

4. Tämän perussäännön henkilökohtaista rikosoikeudellista vastuuta koskevat määräykset eivät vaikuta vastuuseen, joka valtioilla on kansainvälisen oikeuden nojalla.

27 artikla

Virallisen aseman merkityksettömyys

1. Tätä perussääntöä sovelletaan samalla tavalla kaikkiin henkilöihin heidän virallisesta asemastaan riippumatta. Erityisesti, virallinen asema valtion tai hallituksen päämiehenä, hallituksen tai parlamentin jäsenenä, valittuna edustajana tai valtion virkamiehenä ei missään tapauksessa vapauta henkilöä tämän perussäännön mukaisesta rikosoikeudellisesta vastuusta, eikä se sellaisenaan ole peruste rangaistuksen lieventämiselle.

2. Valtionsisäisen tai kansainvälisen oikeuden koskemattomuutta koskevat tai erityiset oikeudenkäyntiä koskevat säännöt, jotka voivat liittyä henkilön viralliseen asemaan, eivät estä tuomioistuinta käyttämästä toimivaltaansa sellaisen henkilön suhteen.

28 artikla

Päälliköiden ja muiden esimiesten vastuu

Sen lisäksi, mitä muualla tässä perussäännössä määrätään rikosoikeudellisen vastuun perusteista, tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvien rikosten suhteen:

b) Muiden kuin (a) kohdan mukaisten esimiehen ja alaisten välisten

suhteiden osalta esimies on vastuussa tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvista rikoksista, joihin hänen tosiasiallisessa määräysvallassaan ja valvonnassaan olevat alaiset ovat syylistyneet sen seurauksena, että hän ei ole valvonut alaisensa toimintaa asianmukaisesti, jos:

i) esimies joko tiesi tai tietoisesti ei kiinnittänyt huomiota tietoihin, jotka selvästi osoittivat, että hänen alaisensa olivat tekemässä tai aikoivat tehdä kyseisiä rikoksia;

ii) kyseiset rikokset liittyivät toimintaan, joka kuului esimiehen tosiasialliseen vastuuseen ja valvontaan; eikä

iii) esimies ryhtynyt kaikkiin käytettävissään oleviin tarpeellisiin ja kohtuullisiin toimenpiteisiin ehkäistäkseen tai estääkseen rikosten täyttymisen tai saattaakseen asian toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi tutkintaa ja syytteen nostamista varten.

29 artikla - Vanhentumisaikojen soveltumattomuus

Vanhentumisajat eivät koske tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvia rikoksia.

Perustuslain 7 §, 21 §, 22 §, 106 §, 108 § ja 118 §

EU:n perusoikeuskirjan 48 §

EIS:n 3 artikla, 6 artiklan 1-3 kohdat ja 7 artiklan 1-2 kohdat ja 13 artikla

Rikos oikeudenkäyttöä vastaan (RL 15 luvun 1-3 §)

Virka-aseman väärinkäyttäminen (RL 40:7 §)

Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen (RL 40:8 §)

Virkavelvollisuuden rikkominen (RL 40:9 §)

Tuottamuksellinen virkavelvollisuuden rikkominen (RL 40:10 §)

Väärennös tai törkeä väärennös (RL 33:1-2 §)

Törkeä perätön lausuma tuomioistuimessa (RL 15:1-4 §)

Väärä ilmianto (RL 15:6 §)

Törkeä todistusaineiston vääristeleminen (RL 15:7-8 §)